

ЗАЛАТЫХ РЫБАК

Першыя звесткі пра іх дату юцца VI стагоддзем да нашай эры, калі прашчурны сучасны залаты рыбак сталі дамашнімі ўлюбёнкамі ў шляхетных кітайскіх сем'ях. Рыбкі чырвонага колеру былі настолькі ўшанаваныя, што іх нават змяшчалі на фамільных гербах.

1. Доўгі час кітайскім імператарам з розных дынастый удавалася ўтрымліваць свой жывы скарб у межах краіны, аднак у 1500-х гадах першыя залатыя рыбкі трапілі ў Карэю, Японію і Інданезію. А вось жыхары Еўропы доўгі час бачылі выявы рыбкі хіба на прывезеных гандлярамі з Усходу вазах, веерах ды куфэрках і лічылі малюнкi вялікавокіх вычварных стварэнняў такімі ж фантазіямi мастакоў, як і цмокі. Першым сярод еўрапейцаў, хто пацвердзіў сучаснікам існаванне гэткай каштоўнасці ў прыродзе, быў знакаміты венецыянскі вандроўнік Марка Пола.

2. Як высветлілі вучоныя-іхтёлагі, продак залатой рыбкі — карась, аднак не звычайны, а кітайскі падвід сярэбранага карася, які любіць жыць у неглыбокіх, добра прагрэтых сонцам вадаёмах. А вось залаты карась, ён жа звычайны, не звязаны з залатымі рыбкамі ніякім сваяцтвам.

3. Пышнахвостыя прыгажуні, якіх прыносілі ў дар кіраўнікам замежных дзяржаў і шляхетным асобам, часта гінулі з-за няправільнага ўтрымання, напрыклад, замежнікі лічылі, што гэтыя фантастычныя істоты наогул не ядуць корму, а толькі п'юць ваду.

4. На сёння налічваецца каля 130 відаў і каляровых варыяцый залатой рыбкі, ад вогненна-чырвоных да стракатых і амаль празрыстых.

5. Адзіны спосаб вызначыць пол залатой рыбкі — дачакацца шлюбнага сезона і ўважліва сачыць за афарбоўкай і формай цела. На плаўніках і жабрах самцоў з'яўляюцца белыя наросты, а самкі з-за фарміравання ікры робяцца крыху асіметрычнымі. Дарэчы, падчас спароўвання залатыя рыбкі не любяць пабочных вачэй і чакаюць наступлення цемры і цішыні.

6. Залатыя рыбкі лічацца аднымі з самых пражэрлівых акварыумных жыхароў — яны будуць есці, пакуль ім даюць корм, і часта гінуць менавіта ў выніку пераядання.

7. У той жа час пры правільным падыходзе менавіта залатыя рыбкі — самыя ўдзячныя гадаванцы, якія жыва рэагуюць на догляд гаспадароў: ядуць з рук, дазваляюць сябе гладзіць і нават заплываюць на падстаўленую далонь.

8. Для гэтых рыбак патрэбны вялікія акварыумы, бо яны могуць вырастаць да вялікіх памераў — 30 сантыметраў у даўжыню з хвостом.

9. Залатыя рыбкі могуць жыць да васьмі-дзсяці гадоў, але ёсць і рэкардсмены, гаспадары якіх адзначалі 20-ці і нават 40-гадзю ўлюбёнцаў! Напрыклад, крыху больш як 10 гадоў таму вялікі ажыятаж у брытанскіх СМІ выклікала смерць ад старасці залатой рыбкі Голдзі, якую трымалі ў Дэвоне Том і Паліна Эванс. Як сцвярджалі ўладальнікі, Голдзі пражыў у іх больш як 45 гадоў! Але ў Кнігу рэкордаў Гінеса доўгажыхар не трапіў, бо ніхто не змог пацвердзіць ягоны ўзрост дакладнымі фактамі або дакументамі.

Нядзеля, 20 мая

1 Беларусь 1

7.10, 15.30 Меладрама «Справа судзі Карэлінай». (16+).
8.50 Слова мітрапаліта Тадэвуша Кандрусевіча на свята Пяцідзясятніцы.
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал». (12+).
9.45 «Каробка перадач» (12+).
10.25 «Народная раница» (6+).
11.05 «Вакол планеты».
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага». (12+).
13.15 Меладрама «Каралева пры выкананні». (16+).
15.15 «Твой горад».
19.35 Навіны надвор'я.
20.00 «Галоўны эфір».
21.10 Хакей. Чэмпіят свету. Фінал.
23.50 Меладрама «Выхаванне і выгул сабак і мужчын». (12+).

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Фіксікі» (0+).
7.30 Меладрама «Дзяўчынкі з календара» (12+).
9.20, 19.55 «Тэлебарометр».
9.25 «Свет навіварат. Непал». (16+).
10.20, 23.45 «Арол і рэшка. Кругасветка». (16+).
11.15 «Бітва салонаў». (16+).
12.20 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
13.35 «Паненка-сялянка». (16+).
14.40 «Абмен жонкамі». (16+).
16.00 Фантастыка «Жалезны чалавек» (12+).
18.10 «Бітва экстрасенсаў. 16-ы сезон». (16+).
20.30 «Два рублі».
20.55 «Чалавек-невідзімка». (16+).

ВТВ ВТВ

6.00 «Турбаміксер» (16+).
7.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
7.40, 23.40 Серыял «Татавы дочки» (12+).
9.00, 3.00 М/ф «Скубі Ду». (6+)
9.30, 3.25 М/ф «Джынгликі». (0+)
10.00, 3.50 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
10.20 М/ф «Машкіны страшылькі» (0+).
10.50, 2.20 «Ералаш» (6+).
11.30 «Галерэя прыгажосці» (12+).
12.00 «Паспеець за 24 гадзіны» (16+).
13.00 Серыял «Мамачкі-2» (16+).
14.30 Камедыя «Таксі-3». (12+).
16.15 Камедыя «Таксі-4». (12+).
18.00 Анімацыйны фільм «Змывайся». (12+).
19.30 «Уральскія пельмені». (16+).
21.00 «Шоу выхаднога дня» (16+).
22.40 Серыял «Галыгін.ru» (16+).
1.30 «Кіно ў дэталюх» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Чалавек перад Богам. «Іудаізм».
7.05 «Матрос сышоў на бераг». Маст. фільм.
8.15 «Марыя, Мірабела». М/ф.
9.25 «Міфы Старажытнай Грэцыі». Дак. серыял.
9.50 «Звычайны канцэрт».
10.20 «Мы — грамадзі!»
11.00, 1.05 «Маленькая паслуга». Маст. фільм.
12.15 «Што рабіць?»
13.05 Дыялог пра жывёл. Маскоўскі заапарк.
13.45 «Эфект матылька». Дак. серыял.

22.00 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
22.05 Трылер «Драйв» (16+).

3 Беларусь 3

7.25 «Святыні Беларусі».
7.50 «Размовы пра духоўнае».
8.00, 13.10, 20.15 Навіны культуры.
8.15, 13.25, 20.30 Гэты дзень.
8.20 «Верныя сябры». Камедыя (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.30 «Нацыянальны хіт-парад».
11.25 «Майстры і куміры». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Віктар Скоробагатаў.
12.15 «Вялікія мастакі». Эдуард Манэ (12+).
13.30 «Дзяржаўная граніца». Маст. фільм «Салены вецер» (12+).
15.50 «Беларусь як песня». Людміла Колас.
16.15 «Разам з «Бяседай». Канцэрт.
17.10 «Папярэдняе расследаванне». Маст. фільм (12+).
18.40 «Строгавы». Маст. фільм. (12+).
19.50 «Легенды кіно». Юрый Багатыроў (12+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Дон Сезар дэ Базан». Камедыя (12+).
23.25 «Святло далёкай зоркі». Памяці акцёра Юрыя Казючыца.

5 Беларусь 5

7.15 Турнір WTA. Рым. 1/2 фіналу.
9.20 Хакей. Чэмпіят свету. 1/2 фіналу.
11.25, 0.50 Хакей. Чэмпіят свету. Дзённік.
11.55 Гульні «навыраст».
12.30 Веславанне на байдарках і каное. Этап Кубка свету. Сегед.
14.10 Тэніс. Турнір WTA. Рым. Фінал.
16.00 Піт-стоп.

15 «Хто баіцца Вiрджыніі Вульф?» Маст. фільм.

16.20 «Пешшу ...» Масква транспартная.
16.50 «Геній».
17.20 «Блізкае акружэнне Авангарда Лявонцьева».
18.20 «Карусель». Маст. фільм.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Рамантыка раманса». Яўгену Мартынаву прысвячаецца.
21.05 «Бацька». Маст. фільм.
22.30 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Рэнэ Барбера, Карла Лепарэ, Карын Дэе, Орлін Анастасіа ў оперы «Севільскі цырульнік». Парыжская Нацыянальная опера.
2.20 «Шэрлак Холмс і доктар Ватсан». «Сярод чорных хваляў». М/ф для дарослых.

НОСТАЛЬГІЯ Настальгія

6.00, 0.00 «Да і пасля...» з Уладзіславам Малчанавым. Год 1977. 2009 год (12+).
6.45, 8.10, 9.40, 12.45, 18.45, 19.35, 0.40, 2.15, 3.40 Музычная настальгія (12+).
7.05, 0.55 Маст. фільм «Варыянт «Амега» (16+).
8.45, 2.45 «Прэс-экспрэс». 1993 год (16+).
9.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
11.05 «Музычны рынг». Гурт «Аукцыён» і гурт «Свая игра». 1989 год (12+).
12.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР». (12+).
12.50 Праграма «У асяроддзі сяброў. Уладзімір Вінакур». 1986 год (12+).
14.05 Фільм-канцэрт «Вячэрняя мелодыя». 1985 год (12+).
15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
16.00 Маст. фільм «Міг удачы». (16+).
17.10 «Музычны рынг». Гурт «Рондо» і С. Мінаеў. 1989 год (12+).
18.00 Дак. фільм «Чым пахнуць грошы?» (12+).

16.35 Хакей. Чэмпіят свету. Матч за 3-е месца. (У перапынках — Спорт цэнтр.)
19.10 Футбол. Беларусбанк — чэмпіят Беларусі. «Тарпеда» (Мінск) — ФК «Смалявічы». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.10 Валеібол. Сярэбраная Еўраліга. Мужчыны. Беларусь — Албанія.
23.00 Вынікі тыдня.
23.45 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Маст. фільм «Восеньскі марафон» (12+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «На наш густ» (12+).
10.10 «Ералаш» (6+).
10.35 Камедыя «Утаймаваліца тыграў» (12+).
12.25 «Аляксей Гуськоў. Таежны і іншыя раманы» (12+).
13.30 Маст. фільм «Таежны раман» (12+).
16.20 «Я магу!» (6+).
17.45 «Ледніковы перыяд. Дэцці» (6+).
20.00 «Контур».
21.05 Маст. фільм «Пра каханне» (16+).
23.00 Меладрама «Герой» (12+).

ТВ РЕН СТБ

6.00 «Студэнты-2» Серыял (16+).
7.35 «Ежа багоў» (16+).
8.30 «Скардзіцца дазваляецца».
8.50, 16.00 «Аўтапанарама» (12+).
9.15 Камедыя «Пацучыныя бегі». (12+).
11.10 «Вялікае снеданне» (12+).
11.45, 22.45 Дакументальны спецпраект (16+).
13.30, 16.30 «24 гадзіны».
13.45, 0.50 Камедыя «Адчыніце, паліцыя!-2». (12+).
15.35 «Далёкія сваякі» (16+).
16.50 «Цэнтральны рэгіён».

EUROSPORT 1 EuroSport 1

4.00, 6.00, 8.15, 12.00, 19.30 Веласпорт. «Тур Каліфорніі».
5.00, 7.15, 9.30, 13.00, 14.15, 21.00 Веласпорт. «Джыра д'Італія».
11.00, 18.30, 1.20 Веласпорт. «Тур дэ л'Эн».
14.00, 18.15 Веласпорт. «Джыра»-экстра.
23.00, 2.00 Футбол. Чэмпіятат MLS.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.30 З 5 да 7. Час палюбоўніцаў. (16+).
2.20 Шчаслівы выпадак. (16+).
4.05 Мідлтан. (16+).
6.00 Чалавек з Рыа. (16+).
8.15 Супермоцг. (16+).
10.25 Маё вялікае грэчаскае лета. (16+).
12.15 Як украсці брыльянт. (16+).
14.00 Не саступіць Штэйнам. (16+).
15.35 Кароль вечарынак. (16+).
17.20 Святочны перапалох. (16+).
19.30 Аднакласніцы. (16+).
21.00 Аднакласніцы: новы паварот. (16+).
22.20 Спытайце Сіндзі. (16+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+).
10.15 «Паненка і кулінар» (12+).

17.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
17.45 «Дэпартамент». Серыял (16+).
19.30 «Тыдзень».
20.30 Фантастыка «Эквілібрыум». (16+).
22.15 «Тыдзень спорту».
23.40 «Соль». «Калінаў мост» (16+).

МІР МІР

6.00 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.10, 7.30 М/ф (0+).
6.30 «Такія дзіўныя» (16+).
7.00 «Беларусь сёння» (12+).
7.35 «Яшчэ танней» (12+).
8.05 «Культурызм» (16+).
8.35 «Гульня ў кіно» (12+).
9.30, 4.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханна» (12+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы рэдак).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45, 16.15, 19.45 Серыял «Адналюбы». (16+).
18.45 «Разам».
0.40 Маст. фільм «Прыгоды прынца Фларызеля» (12+).
5.15 Серыял «У вас будзе дзіця» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР-Беларусь

7.00 Пакой смеху. (16+).
7.40 Маст. фільм «Пачатак». (12+).
9.20 Камедыя «Майскі дождж». (12+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр». (16+).
12.15 «Ранішняя пошта». (16+).
13.00 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна». (16+).
13.30 «Калі ўсе дома». (12+).
14.30 «Смяяцца дазваляецца». (16+).
16.50 Маст. фільм «Прабач». (12+).
18.20 «Ліга дзіўных людзей». (12+).
20.00 Весткі тыдня.
21.45 Маст. фільм «Тата для Сафіі». (12+).

10.50, 1.50 «Залаты капкан».

Серыял (16+).
14.25 «Жонка. Гісторыя каханна» (16+).
15.45 «Злачынствы страасці». Дак. фільм (16+).
16.35 «Тры ў адным». Дэтэктыў (12+).
20.30 «Без падману» (16+).
21.25 «Тры дні на ўцёкі». Трылер (16+).
23.45 «Асцярожна, махляры!» (16+).
0.15 «Грань». Серыял (16+).
5.10 «Нераскрытыя тайны» (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10 Пераправа-2 (16+).
8.45 Вечнасць (16+).
11.10 Усё або нічога (16+).
13.30 Монстры на канікулах (12+).
15.30 Тры метры над узроўнем неба: я цябе хачу (16+).
18.00 Заўсёды гавары «так» (16+).
20.10 Легенды восені (16+).
22.45 Вясельны перапалох (12+).
0.45 Супер Майк (18+).
2.50 Трусіная нара (16+).
4.20 Поўнымі грудзямі (16+).

ТВ 1000 ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Добры хлопчык (12+).
8.20 Цёмны свет (16+).
10.25 Хутчэй за трусаў (16+).
12.20 Старое добрае кіно. Жаніцьба (12+).
14.15 Чэмпіёны: найхутчэй, найвышэй, наймацней (6+).
16.20, 4.20 Пра што гавораць мужчыны. Працяг (16+).
18.25 Джунглі (12+).
20.20 Граф Мантэнегра (12+).
22.30 Цёмны свет: раўнавага (12+).
0.25 Шапіто-шоу: каханне і сяброўства (18+).
2.30 Кампенсацыя (16+).

0.50 «Нядзельны вечар з Уладзіславам Салаўевым».

НТБ НТБ-Беларусь

6.25 «Астрапрагноз».
6.30 Серыял «Час Волкава». (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «Аднойчы...» (16+).
8.55 «Іх норавы». (0+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача». (16+).
11.00 «Цуд тэхнікі». (12+).
11.55 «Дачны адказ». (0+).
13.05 «Наш СпажыўНагляд». (16+).
14.05 Маст. фільм «Чорны горад». (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі». (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 Ты не паверыш! (16+).
21.05 «Зоркі сышліся». (16+).
22.40 Маст. фільм «Суддзя». (16+).

3 мой 8 канал

9.00, 15.25, 19.05, 21.10, 23.55 «Надвор'е».
9.05 «Сябры дзядулі Марка». (0+).
9.20 «Мой любімы гадаванец» (0+).
9.50 «Сад і агарод».
10.10 Драма «Цыжкая мішнь» (16+).
12.15 «Суперкніга».
12.45 Камедыя «Геній». (12+).
15.30 Для дзяцей «Адказвайка».
15.35 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «Мой дыназаўрык» (6+).
17.20 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Малышы» (6+).
18.05 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.00 Дэтэктыў «Самурай» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.15 Драма «Атака на Перл Харбар» (16+).

NATIONAL GEOGRAPHIC National Geographic

6.00, 13.10, 17.10, 22.00 Невядомая планета Зямля. (12+).
6.50, 5.35 Навуковыя недадзясці. (12+).
7.35, 12.25 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25 Антарктыка. (12+).
9.15 Аўта-SOS. (12+).
10.00 Цуды інжынерыі. (12+).
11.40 Космас: прастора і час. (12+).
14.00 Другая сусветная вайна: асушэнне акіяна (12+).
14.45, 20.05, 22.45 Геній: Пікаса. (16+).
15.40 Міжнародны аэрапорт Дубай (12+).
16.25 Асушыць акіяна. (12+).
18.50, 23.40 Гісторыя Гары: чатыры вяселлі і адно пахаванне. (12+).
19.40 Тайныя гісторыі. (16+).
0.25 Дыяна: згубленыя кадры (12+).
2.20 Паранармальнае. (16+).
3.10 Інстынкт выжывання. (16+).
3.55 Расследаванні авіякатастроф. (16+).

Discovery CHANNEL Discovery

8.00, 10.30 Як гэта ўстроена?
11.00, 2.00 Рэальныя дальнабойшчыкі.
12.00 Залаты шлях.
13.00, 23.00 Залатая ліхаманка.
14.00, 16.30 Прапажы на прадаж.
17.00, 2.55 Тэхаскі метал.
18.00 Хуткія і гучныя.
19.00, 22.00 Махінатары.
0.00 Вулічныя гонкі.
1.00 Як гэта ўстроена?
1.30 Як гэта ўстроена?
3.50 Відэапатруль.
4.40 Дарога да прыбытку.
7.10 Вулічная навука.

У праграме магчымы змяненні. Перадрукі праграмы забаронены.